

Protokoll Båtmiljörådet

Tid: Fredagen den 6 mars kl 10-14

Plats: Älvsjömässan

- 1. Mötets öppnande**, samt presentationsrunda av deltagarna.
- 2. Föregående protokoll**, godkännes. Samtliga protokoll ska finnas tillgängliga på Transportstyrelsens hemsida.
- 3. Riktlinjer för båtbottentvätt av fritidsbåtar**. Diskussion om Hav- och vattenmyndighetens riktlinjer för båtbottentvätt. Vid denna diskussion deltar även andra än Båtmiljörådets medlemmar. Efter diskussionen om riktlinjerna fortsätter mötet med enbart Båtmiljörådets medlemmar.

HAV inledde diskussionen med att beskriva bakgrunden till riktlinjerna. 2011 fick HAV ett regeringsuppdrag att ta fram riktlinjer, därefter har det pågått diskussioner om dessa. Den första versionen av riktlinjerna kom 2012 och därefter kom reviderade riktlinjer 2014. Efter revideringen har riktlinjerna diskuterats och det framkommit både negativa och positiva synpunkter och det är nu aktuellt att åter göra en revidering.

HAV påminde om att syftet med riktlinjerna är att minska användning och spridning av biocider utifrån båtbottentvätt och att riktlinjerna ska vara vägledande för kommunerna. HAVs avsikt är att justera riktlinjerna efter denna diskussion och därefter färdigställa dem utan någon ytterligare samrådsprocess. HAV presenterade en sammanställning av de synpunkter som kommit in samt deras ställningstaganden till dessa. Förda diskussioner visar enligt HAV att man ligger i en mittfåra och att vissa förtydliganden behövs men att man ligger ganska rätt i sakfrågan. HAV påpekade även att riktlinjerna bör lämna tydligt utrymme för de fall det finns lokala initiativ. HAV menar att vad gäller problemet med att inte släppa in ny teknik så får kommunerna komma med bättre lösningar om de har sådana och de kommuner som inte har några bättre lösningar får hålla sig till riktlinjerna.

HAV förklarar att LOVA är delegerat till Länsstyrelserna. Vad gäller Scrubbis har HAV svårt att se att man kan få bidrag bara för Scrubbis, utan för att få Lova-bidrag måste det finnas en helhet som bygger på ett åtagande från klubben.

SBU undrar om det kunde vara meningsfullt att försöka samlas runt ett projekt för att inventera båtar etc. Fråga om HAV har resurser till ett sådant projekt? HAV menade att om det finns ett bra förslag från klubbar, forskning osv kan det vara en god ide att försöka få till ett sådant projekt.

Tidplanen för det fortsatta arbetet är att justera riktlinjerna under våren och förhoppningsvis ha de nya riktlinjerna klara innan båtsäsongen drar igång. Fram till dess gäller de gamla riktlinjerna.

4. Mia Dahlström Sjögren , koordinator för forskningsprojektet Change.

Presentation av ett forskningsprojekt som rör olika aspekter av marin påväxt. Det finns en rapport framtagen som beskriver undersökningen som kan hämtas på www.changeantifouling.com.

5. Ellen Bruno, Naturskyddsföreningen, presenterar projektet *Ren botten utan färg*. I detta projekt pratar man inte alls om färger utan projektets mål är att informera. Man har tagit fram en film som det är fritt att länka till. Man har även en broschyr och så har man aktiverat Båtmiljö.se. Det finns även ett digitalt paket som de som vill prata om projektet kan använda.

6. Varvet runt.

Hav- och vattenmyndigheten. Utöver arbetet med revidering av riktlinjerna för båtbottvätt arbetar myndigheten för närvarande bl a med en remiss av åtgärdsprogram för att få ordning på vattenplanering.

Naturskyddsföreningen. För närvarande ägnar Naturskyddsföreningen mycket tid dels åt båtar, dels åt vattenkraftsfrågan. Vidare deltar föreningen i ett Transportstyrelseprojekt om elmotorer. Projektet avser ”Topp 10 energimärkning för maskiner” och nu avses elmotorer för båtar.

Håll Sverige rent. Organisationen har en tid legat lite lågt med båtfrågor men kommer nu att bli mer aktiv och främst arbeta med båtskrotning samt skrotning av husvagnar. De arbetar även aktivt med allemansrätten.

Kemikalieinspektionen. För närvarande har myndighetens tillståndsavdelning inte fokus på båtfärger och handlägger inte heller några sådana produktansökningar. Tillsynsavdelningen däremot har för närvarande tillsyn på självpolerande färger som inte var med vid förra tillsynsomgången eller som eventuellt är nya. Det rör sig om 2-3 st. färger. I Sverige finns framför allt kopparbaserade färger, men på ämnesnivå utvärderas nu flera olika verksamma ämnen för båtfärger. Det vore önskvärt att östersjöländerna skulle samla sig runt en strategi för att bibehålla en högre skyddsnivå i Östersjön, för att inte Sverige ska stå ensamt i frågan. Det är dock för tidigt att säga vad som kommer att hända. Även om andra ämnen blir godkända inom EU så är det inte säkert att företag söker om godkännande i Sverige.

Miljöförvaltningen Göteborg. Inom fritidsförvaltningen är alltid fritidsbåtsfrågor prioriterade. Under hösten har förvaltningen jobbat med toatömningsfrågan. Under våren kommer de att genomföra mycket tillsyn under vårustningen och kolla om folk använder godkända färger. De kommer att dels att stoppa användare av otillåtna färger, dels föra dialog. Det är viktigt att klubbarna informerar. Grefab hade förra året en stor blänkare om att bara godkända färger får användas och de kände till att det använts otillåten färg. Det är lätt att få tag i otillåten färg eftersom det i Norge inte finns några regler om fartygsfärg. Det finns inga godkännanden.

Sjöfartsverket. Sjöfartsverket har producerat en film som heter Under ytan. För närvarande sjömäts det mycket och på verkets hemsida finns det information om aktuella mätområden. Verket håller på att ta fram en metod för att sjömäta grunda vatten och arbetar även med "ecodriving" för lotsar.

Hav- och vattenmyndigheten kompletterar med information om det gemensamma projektet om vrak. Projektet har identifierat fem särskilt farliga vrak och Sjöfartsverket har mätt in dem noga för att en metod för sanering ska kunna tas fram. Metoden kan innebära antingen att exempelvis oljan suggs upp eller att vraken sprängs och man sanerar i efterhand.

Sweboat. Skrotningsprojektet som har varit finansierat av HAV och Tillväxtverket kommer att ta slut den 30 juni 2015. Genom projektet har man funnit 25 platser där skrotningsmöjlighet ska finnas. Stena recycling är involverade och det upprättas nätverk vid berörda orter. Deltagande företag ska certifieras eftersom man måste kunna lita på att skrotningen utförs på rätt

sätt, exempelvis måste man kunna lita på att batterierna är urtagna. Prognosen är att idag kommer det att vara 100 båtar som skotas per år och inom några år så kommer det att vara 1000 båtar per år. Det är viktigt att rusta systemet för framtiden. Bland varven är det populärt att delta eftersom varven ofta vill ha en bra miljöprofil. Priset för skrotning kommer att vara 6-10 000 kr beroende på båtens storlek. Det är önskvärt med en skrotningspremie och detta kommer att diskuteras med fritidsbåtsgruppen inom riksdagen.

Sweboat arbetar även med Upptäck båtlivet, ett arbete med att rekrytera nya till fritidsbåtlivet. Man kommer att arrangera "Flygvästens dag" 16 maj som är ett säkerhetsarrangemang i samarbete med Transportstyrelsen.

Svenska båtunionen. Projektet Ren båtbottnen tillsammans med Naturskyddsföreningen, Skärgårdsstiftelsen och Sportfiskarna, projektledare Helena Nilsson.

Sidan Båtmiljö.se har tagits över av SBU och är nu åter aktiv. Det senaste numret av tidningen Båtliv hade miljöfokus, vilket är i linje med den miljökonferens som SBU håller den sista helgen under båtmässan. Genom dialoger med båtägarna framgår den attitydförändring och förändringsbenägenhet som råder inom fritidsbåtlivet idag. SBU deltar i en mängd samrådsmöten för bättre vatten exempelvis åtgärdsprogram, Vattendirektivet, havsvattendirektivet och havsplaneringsdirektivet. SBU har även rådgivning till klubbar angående toatömningstationer och installation av dessa samt spolplattor.

SBU arbetar med att revidera "Handbok för hamnar för fritidsbåtar" och "Egenkontroll av hamnar för fritidsbåtar". Utkast ska vara klara 15 maj 2015.

SBU gör analyser av verkligheten med tanke på spolplattor. Uppföljning av provresultat av spolplattor och steg 2-resultat.

Svenska Kryssarklubben. Det finns ett stort miljöintresse i föreningen för närvarande och man erbjuder ett miljöseminarium för medlemmar. Miljöintresset märks även genom att kretsarna ofta hör av sig och vill ha råd. De flesta vill göra rätt men de inser problematiken som finns. SXX arbetar således mycket med informationsspridning. I ett projekt som handlar om att måla mindre undersöker man hur mycket båtägarna behöver måla och hur

mycket man spolar av. Undersöker differenser mellan förenklad spolplatta och avancerad. I Önnered har man kontrollerat båtarna med tanke på TBT. På västkusten körs ett projekt ”måla mindre” som drivs av SXXs västkustkrets.

Svenska Petroleum och Biodrivmedels institutet. En aktuell fråga är hur man ska få EU att godkänna nya kvotregler. Detta kommer även att beröra fritidsbåtar.

Skärgårdsstiftelsen. Skärgårdsstiftelsen får mycket frågor om bärbara toaletter, typ portapotti, och stiftelsen anser att det finns behov av information om utslagsvaskar.

Transportstyrelsen har tagit över listan över tömningsstationer för båttoaletter från Skärgårdsstiftelsen eftersom båtmiljö.se lades ner. Det sker kontinuerlig uppdatering av listan genom rättelser som kommer in på frivillig basis. Transportstyrelsen önskade men hade av budgetskäl, inte möjlighet att ta fram en app för tömningsstationer.

Skärgårdsstiftelsen fortsätter med havstulpanvarningar och att det har gått ut 10 000 sms med varningar. Vad gäller informationen till havstulpanvarningen så är det svårt med budgeten men det finns 150 plattor utsatta i landet.

En ny fråga för Skärgårdsstiftelsen är avfall och avfallshantering . Detta har utvecklats till ett arbetsmiljöproblem för arbetarna i väglöst land. Skärgårdsstiftelsen vill påbörja ett arbete om hur skärgårdsstiftelsen ska bli bättre på frågan. Under sommaren genomfördes en plockningsanalys som visade att utbudet av sopanläggningar inte motsvarar besökarnas önskemål utan dessa efterfrågar möjlighet att lämna fler fraktioner – ett önskemål som är svårt att tillmötesgå för skärgårdsstiftelsen. Den 5 maj kommer Skärgårdsstiftelsen att hålla ett seminarium i Stockholm om sophantering i väglöst land. De har kontakt med Naturvårdsverket och Svenska Turistföreningen. Under diskussionen framkom bl a synpunkten att det krävs attityd- och beteendeförändringar och målet måste vara att man inte ska ta ut så mycket sopor i skärgården. Det är ett problem att besökarna vill lämna alla sina sopor ute i skärgården istället för att ta med dem hem. I samband med detta informerade HAV om att myndigheten jobbar men sopfrågan i havsmiljöarbetet då denna är en av 11 descriptorer.

Transportstyrelsen. Arbetet med toatömningsförbudet är i sin slutspurt och den 1 april träder förbudet i kraft. Transportstyrelsens har deltagit i många seminarier och fått mycket mail och telefonsamtal om detta. Det är numer en positiv ton och folk är intresserade och vill göra rätt och därför undrar hur de ska göra. Förbudet har lett till både attitydförändring och teknikutveckling.

På TS hemsida kommer det att finnas en funktion för att anmäla om det inte fungerar i vissa hamnar och det kommer att utvecklas ett tillsynsarbete.

Efter sommaren kommer en ny båtlivsundersökning att genomföras och den kommer att presenteras under 2016. Den senaste undersökningen genomfördes 2010.

Det har kommit ett nytt Fritidsbåtsdirektiv som träder i kraft i januari 2016 och som medger undantag från utsläppsförbudet genom vattenbehandlingssystem. Det är ännu inte klart vad som kommer att regleras och Sverige arbetar för att det ska ställas krav på nivåer för kväve och fosfor.

Svensk Marintekniskt forum Vad gäller toatömning så finns det i Uddevalla kommun en båt som kör runt och hämtar avfall. SMTF arbetar för svenska varv. Deltagande företag kan hjälpa till med produktutveckling om Båtmiljörådet fångar upp problemställningar.

Det är tuffa tider i branschen och därför är det viktigt att profilera branschen som miljövänlig. Därför är det viktigt att visa att vi gör något och med andra ord borde den nya riktlinjen vara klar till Swedish Maritime Day den 20 april.

Slutligen informerades om ”all ashore”-projektet. Det är önskvärt med fler kunder till de serviceföretag som verkar i hamnarna. Man bör därför samla turism och sysselsättningsfrågor kring hamnen som nod. Detta är en fråga som SMTF jobbar mycket med.

7. Båtmiljörådets lilla miljöguide

Båtmiljörådets lilla miljöguide är färdig och finns både elektroniskt och tryckt. Det går bra att höra av sig till Lina om man vill ha material att kunna dela ut.

8. Övriga frågor

Harald Mårtensson (SBU) undrar om det finns något gemensamt arkiv för protokoll. HAV har sina protokoll och äldre protokoll. Det vore bra ned ett arkiv. Transportstyrelsen kommer lägga upp samtliga protokoll på sin hemsida.

9. Nästa möte

Ordföranden föreslog att nästa möte skulle vara ett lunch – lunchmöte på Arkö utanför Norrköping den 11-12 maj 2015.

Anmälningförfrågan kommer skickas ut inom kort.

Frågor som bör diskuteras är vad båt miljörådets roll ska vara.

10. Mötet avslutas

Närvarande

Lina Petersson, Transportstyrelsen
Annika Lindell, Transportstyrelsen
Erik Eklund, Transportstyrelsen
Thomas Johansson, Havs- och vattenmyndigheten
Linus Hammar, Havs- och vattenmyndigheten
Carolina Adler, Havs- och vattenmyndigheten
Fredrik Strömbäck, Sjöfartsverket
Mats Eriksson, Sweboat
Peter Karlsson, Svenska båtunionen
Harald Mårtensson, Svenska Båtunionen
Roland Örtengren, Svenska båtunionen
Alexander Anrén, Svenska båtunionen
Åsa Kullberg, Svenska Kryssarklubben
Anna Ehn, Skärgårdsstiftelsen
Anneli Rudström, Kemikalieinspektionen
Ebba Tamm, Svenska Petroleum Institutet
Ellen Bruno, Naturskyddsföreningen
Jelena Mocevic, Naturskyddsföreningen
Gertrud Hermansen, Svenskt Marintekniskt forum
Helena Martinell, Miljöförvaltningen Göteborg
Eva Blidberg, Håll Sverige rent

Övriga deltagare, öppna delen

Hans Elwing, Göteborgs universitet
Britta Eklund, Stockholms universitet
Mia Dahlström, Change
Christian Weyer, SMOHF
Per Gröning, SMOHF
Anna Engström, Nacka kommun
Gunnar Söderholm, Stockholms stad
Pendar Behnood, Stockholms stad
Mattias Hedman, Lidingö kommun
Maria Löfstrand, Uppsala universitet
Elsa Härdelin, Uppsala universitet
Josefin Elvmarker, Uppsala universitet